

L' ART DEL PAGÈS

Festa de clausura del Concurs vitícola de 1890.

Diumenje á la tarde tingué lloch l' acte del tancament del Concurs Vitícola que s' ha celebrat á Badalona; y al ferne aquesta última resenya sentim recansa per lo grat que 'ns era donar cada dia á nostres lectors noticia de la série d' aconeximents pràctichs que han tingut lloch en la vehina vila.

Reunidas en lo saló del Teatro Espanyol las diferentes comissions, representants y 'l Jurat, lo senyor Alcalde de Badalona, senyor Parés, que ocupava la presidencia, obrí la sessió y en breus y oportunas frases demostrá la satisfacció que l' omplia, per haver l' éxit del Concurs superat totas las esperansas; digué que Badalona podia felicitar-se per haver sigut la primera població d' Espanya que ha realisat semblants Certámens y que aixís com la antiga Bétulo s' aixecava sempre amatent ab l' arma á la má en defensa de la Pàtria, s' aixeca la primera empunyant las armas del progrés.

Lo secretari del Jurat, D. Martí Pujol, llegí una atinadissima y ben escrita Memoria del Concurs, resumint tots los elements que hi han prés part y dihent que aqueixas Exhibicions son una de las maneras d' instruhir als agricultors, posantlos al corrent de tots los avenços del art; mes, que aixó no basta y que es necessaria la creació d' Escolas prácticas d' agricultura, de Granjas ahont lo pagès deixi d' ésser rutinari y s' ilustri, avuy que las circumstancias demanan al agricultor coneixements de la mateixa manera que la industria los demana al industrial. Passá, desseguida, á donar coneixement del veredicté del Jurat que va concedir los següents premis:

.....
.....

S' aixecà lo president del «Foment de la Agricultura» de Badalona, D. Joseph Ventura y Gausachs, que feu diverses consideracions sobre 'ls Concursos, y digué que ja era hora de que las Asociacions de la terra y 'ls particulars sortissin de sa apatía y realissessin per sí sols, actes com lo present, profitosos pera 'l país, que en contes de donar la culpa al Govern si no acut á nostras necessitats, lo deixessin de banda, que quan hi ha ferma voluntat s' arriba allà ahont se vol. Al terminar anunciá que 'l Foment, agrahtint los rellevants serveys que li ha prestat lo senyor Tobella, que ha sigut verdaderament l' ánima del Concurs, había acordat entregar á dit senyor un pergami commemoratiu. Dit pergami, que es una joya de bon gust y art, degut á la brillant ploma del senyor Flós y Calcat, fou presentat acte seguit per alguns socis del Foment al senyor Tobella.

Prengué aquest la paraula visiblement emocionat, dihent que no trobava paraulas pera agrahir aquell testimoni d' afecte que ell aprecia en l' ánima. Feu un atinat y precís resúm de tots los actes que han tingut lloch durant lo Concurs, fent notar lo carácter práctic imprés en tots ells, detinentse especialment en las *conversas vitícolas* com modestament s' han titulat, en las quals s' ha arribat á conclusions extrictas com en cap concurs s' havia lograt, havent tingut lloch, com en lo present, no entre personas teóricas sinó entre propietaris práctichs que tenen en sas fincas lo camp de sa experimentació. Demostrá 'l gran pas donat desde 'l concurs que 's verificá l' any passat fins lo que en aquells moments s' estava terminant y 's prometé que encara mes s' haurá de notar la diferencia progressiva en lo Concurs viti-vinicola que ja está anunciat per 'l any que vé. Dongué las gracias á la premsa per lo valió apoyo que li ha prestat, fentlas també extensivas á totas las Asociacions, entitats y particulars que ab sa cooperació han donat lluhiment al Certámen, y acabá demanant que 'l tancament se verificqués al crit de ¡Visca Catalunya! que fou contestat ab entussiasme en tots los ámbits del vast saló.

Tant lo senyor Tobella com los que 'l precediren en l' us de la paraula, foren sumament aplaudits per lo numerosíssim públich que ocupava la sala. Distinguidas damas y bellas senyoretas ocupavan per complert los palcos y una orquesta amenisá ab sas armonías l' acte.

Aquest fou lluhidíssim y digne coronament d' un Concurs.

que donarà certament resultats profitosos pera la Agricultura.

Nosaltres fem vots pera que per tot Calunya se segueixi l' exemple, donat tant oportunament per Badalona y pera que tots los concursos que 's verifiquin tinguin lo caràcter tant marcadament català com aquest. Aixís succehirà si 's troban Associacions com lo Foment de la Agricultura y particulars com lo senyor Tobella que s' han fet dignes del agraïment del país.

Acabat l' acte de clausura se feu entre 'ls concurrents una rifa de diversos objectes, con pulverisadors, aradas, sofre, estisoras y altres, que diferents expositors entre ells, los Srs. Ahles, Miret, Viñas, Japy, Bertran, Vernet, Salabert, Cantarell, Trinxé, etc. n' havian fet entrega al «Foment» pera que 's repartissin en sort, als que treguessin un número donat anticipadament al pendre la entrada ó la haguessin obtingut després; lo qual fou molt del agrado de tothom. Als que nó havian tret res, en nom del senyor Benessat, se 'ls hi donà un exemplar de la seva obra *Guia del vinicultor*, deixant completament satisfeta á la concurrencia per la prodigalitat d' uns y altre.

Aixís terminá l' acte, á beneplácit dels visitants.

De *La Renaixensa*.

Memoria del Secretari del Jurat.

Senyors: M' es impossible mostrarvos cuan gran fora ma satisfacció, si contés ab la suficient aptitut pera cumplir ab la delicada misió que mos estimats y digníssims companys de Jurat, ab sobrada benevolensa s' han dignat confiar-me; ja que 'l conjunt del Concurs que avuy termina, ha superat immensament nostres propòsits y nostras esperansas, y com fill d' una necessitat sentida per tot un poble treballador y enérgich, s' ha remontat á una altura que no puch mirar sens pesar, al tenir que concisar en breus ratllas, las conseqüencias prácticas y trascendentals resultats d' un acte tan important.

Convensut de ma crítica situació, y precisat á cansar vostra ilustrada atenció, sols vos demano me reservèu una petita part, una engruna, de la benevolensa que ab generós entussiasme heu prestat á tots los actes del Concurs.

Comensá 'l Concurs ab un acte per cert ben solemne en la tarde del primer diumenge de Mars, acte que revestí molta mes importancia que la que modestament podiam esperar ja pel número com per la calitat dels elements que condensats en aquest local, habian respost generosament al crit llensat per una Associació modesta, débil si 's vol, pero lleal y noble en sas decisions y ferma en sos principis; la festa inaugural demostrá la bona acullida que la idea del Concurs, habia merescut á tots los elements que vetllan per los interessos de la agricultura, quins nos advertiren que 'l Concurs que ab la sua presencia sancionaban, seria altament beneficiós al país.

Y realment, senyors, un complicat y brillant conjunt de profitosas y prácticas conseqüencias, se destacan admirablement de cada un dels actes que s'han realisat durant la temporada que ha durat lo Concurs, habent sigut aquest complet, ja que no li ha faltat cap element corresponent á son caràcter vitícola; desde la potentia arada roturadora que ab magestuosa marxa arrabassa de las entranyas de la terra los elements que han de donar vida y vigor al mayol, á la diminuta estisora destinada á separar lo fruit del cep, estaban representats formant hermós contrast tots los útils, eynas ó máquinas antiguas ó modernas aptas pera la cria, desentrotllo y cuydados de la cultura del cep, necessaris á ferlo produhir: desde la máquina que automàticament prepara la disolució del sulfuro de carbono y ab potencia extraordinaria impeleix á grans distancias la disolució per una munió de tubos que com arteria d' un cor mónstruo transporta al preparat que ha de preservar la vida del cep contra la filoxera, á la vulgar ensofradora de llauna, hi tenían digníssima representació las aradas sulfuradoras, un número apllech de diferents sistemas de pulverisadoras, que pregonan molt alt la pericia de sos constructors, manxas y demés instruments pera la aplicació d' insecticidas y remeys en pols, aparells diversos ja pera escaldar las rabassas, ja pera netejarlas de la pell ahont hi buscan alberch los parássits pera aguardar lo temps propici á la sua reproducció, y una variada y numerosa colecció d' adobs y altres preparats pera atacar tantas maluras criptogámicas que 'ns disputan ab persistencia sens igual la vida del cep.

Ab sobrada rahó lo Concurs s' hauria calificat d' incomplet si la cuestió filoxérica que en l' actualitat abarca tants

discordants punts de vista, no hagués tingut lo privilegi de ser la nota predominant del mateix, donant lloch á conclusions que per lo práctic y senzill de sos temas se fan adaptables y s' enmotllan perfectament al caràcter y temperament del pagés práctic y sens dupte contribuirán inmensament á esbarjir la confusió d' aquest contingent d' ideas y procediments tan numerós com l' infinitat de varietats de ceps americans que 's preconisan moltes voltas atenent mes al lucro que á las condicions del terreno y demés circunstancias de la localitat ahont s' han d' plantar; aquí s' han presentat coleccions magníficas de ceps cultivats principalment en la provincia de Barcelona y de Girona, desde fetxa bastant llunyana, pera poder apreciar sas bonas ó dolentas qualitats comparantlos entre sí en los diversos terrenos que s' acostuma á plantar la vinya, aquí á la vista de hermosos exemplars s' han fet deduccions molt importants sobre las classes de ceps que mes convenen á nostre país, sobre 'ls procediments d' empeltació que mes bons resultats donan y sobre 'l sistema de cultiu mes propi al cep.

Atenent als precedents punts de vista, fácil es deduhir y considerar en tota sa importancia los innombrables beneficis resultants de tots los actes del Concurs: En primer lloch no cal dirho que qui reporta la part principalíssima d' aquets beneficis es la classe agrícola, aquesta classe avuy tan postrada y abatuda que aparenta haver perdut son típic vigor y com si 'l fatalisme s' hagués ensenyorit d' ella, viu retreta y recelosa y ni tan sols atina que sa forsa de voluntat molt podria minvar sinó desvaneixer del tot, lo pés del infortuni qual roséch ja sent sobre sas demacradas espatllas aquesta classe que no acostuma á llegir y que si llegeix la desconfiansa li roba los conceptes, perque al costat del llibre y la revista li falta 'l camp d' experimentació, li falta la práctica que corrobora la veritat dels mateixos, aquesta classe es la que ha respost admirablement y ha tret gran profit del Concurs de Badalona, precisament pe'l tò essencialment práctic del mateix: aquest fet per sí sol es un verdader aconeximent de positius resultats, perque 'ns posa de manifest tot un aplech de veritats que per losenzillas son completament olvidadas, en primer terme demostra que 'ls que fan gala y pretenen difundir lo progrés agrícola, jamay deuen acudir á elucubracions y teorías

que no puguin sancionar pràcticament evitant l' empirisme tan perjudicial en materias agrícoles; es per aixó que haventse abusat tant en aquest sentit, los desenganys han mort en flor las bonas disposicions del agricultor, donant lloch á que 's fes vulgar la creencia de que l' apatia del agricultor, té per origen la sua indiferència pera 'l progrés y l' avens y res mes equivocat y faltat de sentit comú, no pot sostenirse aquesta suposició sens inferir un insult á sa activa y enérgica laboriositat que ha sembrat en totas las encontradas de Catalunya infinitat d' exemples d' una voluntat titánica, convertint los grenys de nostras montanyas en jemadas vinyas y las fondaladas de nostres valls, en deliciosas hortas y á cas no han sortit de nostras masías molts dels que han donat major esplendor y renom á la industria catalana.

L' agricultor estima y vol com qui mes l' avens, lo que hi ha es que se 'l guí per camins que no están enmotllats á son modo d' ésser ni están en relació ab la sua professió y aixó explica sobradament son entussiasme pel Concurs, puig que aquest l' ha estimat y considerat com un llibre obert á la pràctica y á la experimentació: donaba pler y gran satisfacció al recorre aquest local y sentir per totas parts animadas conversas en que 's cambiaban las mútuas impresions y coneixements diversos, los agricultors del Ampurdá ab los del camp de Tarragona, los del Plá d' Urgell ab los del Vallés, los de la costa de Llevant ab los del Plá del Panadés y mes d' un al despedirse, nos digué ab entussiasme que degut á lo molt y bó que havia recullit retornaba á sa llar ab la ferma convicció de que la celebració de concursos, es un dels medis mes adequats, mes potents y de mes alcans, pera guiar al agricultor per las vías del progrés.

Inspirantme en aquest fet, tinch l' atreviment de creure que faria mes bé á la agricultura qui logrés que tots los municipis tinguessin un camp ó escola d' experimentació, que 'l que logrés exempció de tal ó cual classe de tribut á favor del agricultor, perque aquest no es de pitjor condició que 'l fabricant, que 'l industrial ó 'l comerciant, y si aquestos lo deixan enrera en lo camí del progrés, es precisament perque resideixen en populosas vilas, en que després d' altres innombrables medis d' instrucció, tenen aulas ahont hi cercan los coneixements pràctichs y teórichs de

Figura 252

Dia 7 de Mars de 1890.—Proba de la arada—Vernette de Beziers, moguda ab hógit per forsa animal, treballant á tracció directa per medi de cable metàlich.

sas respectivas professions; en cambi l' agricultor no té tal privilegi y se 'l obliga á abandonar sos pares, imposantse aquestos un sacrifici que pochs poden soportar en busca d' una instrucció fátua que poch li servirà quan retorni á sa llar: tot lo que pugui traduhirse y parteixi de la base de posar al alcans del agricultor per medis práctichs y en armonía ab son actual modo de ser, los avensos que la ciencia moderna á doll escampa per tot arreu, anomenis concursos, camps experimentals, conversas ó reunions agrícolas, deu mereixer la preferent atenció dels que poden y deuen protegir la agricultura.

Los industrials y constructors que prenen de las ciencias tot lo que pot ser profitós á la agricultura, han demostrat ben clar lo molt que 'ls interessa actes com lo Concurs de Badalona, com á medi de posarse en relació ab los agricultors y poder precisar sobre 'l terreno de la práctica, las ventatjas ó desventatjas del seus productos: avuy, dia destinat á solemnisar lo resúm del certámen, es mirat y esperat per tots ab verdader carinyó y entussiasme, perquè no hi ha vencedors ni vensuts, ja que en aquets actes sols s' hi busca la satisfacció dels esforços y bona voluntat de las respectivas inteligencias, interpretantse per uns com honrosa distinció á sos afanys, y per altres com estimul y encoratjament á sa bona voluntat.

Prenent com á base fonamental aquestos conceptes, lo Jurat al presentarvos lo veredicté ab entera imparcialitat é inspirantse en las necessitats apremiants de la viticultura, creu que 'l pais agricultor trovará en ell, un guía práctic y segur; perquè podrán los interessats no trovar conformitat entre las suas pretensions y las apreciacions del Jurat, pero jamay pretenguin trovarhi lo mes petit rastre de parcialitat y egoisme al fer públich lo concepte que li ha merescut lo Concurs de Badalona: entenguen y estiguen ben persuadits que sols l' ha preocupat lo desitx d' aportar un lenitiu á la tan combatuda y atribulada viticultura catalana.

HE DIT.

Veredicté del Jurat.

Al comensar la Jurat sa tasca per los pulverisadors, tingué una verdadera satisfacció al trobarse ab un conjunt

d'aparatos que comparantlo ab l'any anterior havia millorat extraordinariament, ja que com conseqüència immediata del anterior Concurs, la majoria dels pulverisadors presentaban importants modificacions, en termes que 'l Jurat ha sentit verdadera recansa al tenir que fer, subjectant-se á las prescripcions de la convocatoria, las dos classificacions, de nacionals y extrangers, ja que alguns pulverisadors nacionals, especialment «El Rayo,» que 'l podém considerar com fill predilecte del Concurs de l'any passat, han sortit tan perfeccionats, que 'l Jurat los considera per sas bonas condicions, compatibles ab los millors dels extrangers presentats á Concurs: concretantse á las dos classificacions esmentadas han merescut diploma de progrés:

Nacionals: El Rayo. (Lo llamp,) de Salabert y Comp.^a.—Lo Badaloní, de Grau Bertran.

Extrangers: L' Excelsior, de Ahles.—L' Invencible, de Agustí Trinxé.—Lo Noël, de Ahles.—L' Eclair, de Llonch.—Lo lletra D., de Japy Frères.

HAN OBTINGUT DIPLOMA DE MÉRIT:

Nacionals: Lo Salabert, d'aire comprimit.—Lo Daunis, de Sabadell.—Lo Barceloní, de Grau Bertran.

Extrangers: Lo lletra C., de Japy Frères.—Lo Non-plus-ultra, de Trinxé.—L' Universal, de Pech.—Lo Duru, de Moratona, Genis y Bureau.

HAN OBTINGUT DIPLOMA DE PERFECCIÓ:

Nacionals: Lo Martorano, de Sallent.—Lo Graells, de Esparraguera.—Lo N.º 1, de Fló, de Hostalets de Pierola.—Lo Garcia, de Reus.—Lo Delord, de Moratona.—Lo Cantarell, de Barcelona.

Extrangers: Lo Fénix, de Pech.—Lo Mildivore, de Alegri.

HAN OBTINGUT DIPLOMA HONORÍFICH:

Nacionals: Clausolles.—Isidro Doñó y Lladó.—Lo número 2, de Fló.—Bargalló, de Piera.

ARADAS ROTURADORAS.

Mr. Etienne Vernet, per la sua arada moguda ab bojit, Diploma de Progrés.—Als Successors de Amador Pfeiffer, Diploma de Progrés.

ARADAS PERA 'L CULTIU DE LA VINYA.

Nacionals: Pere Saurí, Diploma de Progrés.—Comas y

Mayoral, Diploma de Mérit.—Jaume Perpinyá, Diploma de Mérit.

Extrangers: Etienne Vernet, Diploma de Progrés.—Albert Ahles, Diploma de Mérit.

EYNAS Y PETITS INSTRUMENTS PERA LA VINYA.

D. Albert Ahles y D. Basili Miret, Diploma de Progrés.—D. Francisco Casellas y D. Joan Llonch, Diploma de Progrés.—D. Grau Bertrán, Diploma de Perfecció.—D. Francesch Puig, per la ballesta agafa taups, Diploma de Perfecció.

RECEPTORS DE FORSA.

A Valls Jermans, Diploma de Progrés.—A Japy Frères, Diploma de Mérit.

APARATOS PERA LA APLICACIÓ DEL SULFURO DE CARBONO
Á LA VINYA.

A Moratona, Genis y Bureau, Diploma de Progrés.—A Etienne Vernet, Diploma de Mérit.

OBRAS Y PUBLICACIONES.

A Roig y Armengol; per son Mapa Regional viti-vinicola de la provincia de Barcelona y Memoria que l'acompanya, Diploma de Progrés.—A Antoni Galtés; per son Tratado del Mildiu y Black-Rot, Diploma Honorífich.

COLECCIONES DE PLANTAS.

A Joseph Tobella, Diploma de Progrés.—Als alumnos de la Granja Esperimental, Diploma de Progrés.—A Joan Malleu, Diploma de Mérit.—A Pere Almera, Diploma de Perfecció.

MANXAS ENSOFRADORAS Y APARATOS PERA LA APLICACIÓ DE
REMEYS EN POLS.

A Jaume Viñas, sistema Vaillotton, Diploma de Perfecció.—A Martí Munich, Diploma de Perfecció.—A Japy Frères, Diploma de Perfecció.—A Llonch, Diploma de Perfecció.

Lo Mapa Viti-vinicola de la Provincia de Barcelona, que es una verdadera joya, ja que es la primera y més ben acabada obra d'aquesta classe que posa de manifest la riquesa, tant en varietat y calitat dels vins que 's cullen á nostra provincia y altres datos importantíssims, que ab suma galanteria fou ofert al Jurat pera que 'n fes entrega al viticultor que á son judici se 'n fes acreedor; ha sigut con-

cedit al Sr. D. Joseph Tobella, distingit propietari de Sant Pol de Mar.

CONCURS DE NOYS EMPELTADORS.

Lo premi en metàlich que l' Excm. D. Evaristo Arnús oferí, ha sigut repartit per ordre de mérit, entre 'ls Alumnos de la Granja Esperimental, per la sua destresa en la práctica de diferentas classes d' empelts.

1.er premi.—Ramon Gabarró.—2.^{on} Mateu Brugués.—3.er Emili Mélich.—4.^{rt} Marcelino Blanch.—5.^{nt} Isidro Francisco.—6.^é Pere Bartolí.—7.^é Joseph Pons.—8.^{au} Juliá Sancho.—9.^é Salvador Alsina.

ANTI-CRIPTOGÁMICHS É INSECTICIDAS Y ADOBS.

D. J. Alesan, Diploma de Progrés.—Srs. Alomar y Uriach, Diploma de Progrés.—Srs. Ch. Roussin et Cie (successeurs), Diploma de Mérit.—Bosch y C.^a, Diploma de Mérit.

INSTALACIONES Y COLECCIONES.

Primer premi.

Srs. Ch. Roussin et Cie (Successeurs).—Sr. Ricard Forga.—Sr. Joan Alesan.—Sr. Basili Miret.—Sr. Joseph Tobella.—Srs. Japy et Frères.—Sr. Moratona.—Sr. Antoni Miranda.

Segon premi.

Srs. Albert Ahles.—Joseph Clausolles.—Agustí Trinxé.—Valls Jermans.—Successors d' Amador Pfeiffer. Joan Llonch. Mr. Etienne Vernet.—Sr. Francisco Casellas.

Tercer premi.

Srs. Ramon de Salazar.—Jaume Viñas.—Grau Bertran.—Joaquim Cantarell.—Malleu.

FORA DE CONCURS.

Per formar part del Jurat ó no haver sigut inscrits á temps, han sigut declarats fora de concurs, alguns objectes molt dignes de figurarhi, com per exemple: la colecció de pàmpols de ceps americans del Sr. Francisco X. Tobella.—Benessat (Guía del vinicultor).—Puig, de Badalona (arada).—Puig, de Figueras (arada).—Martí Tubert, de Camprodon (aradas).—Madona (pulverisador).—Mialet (pulverisador).

Dedicatoria.

Permetèume senyor que 'l Foment vos reclami vostra autorisació pera complir y sancionar un deute d' agraïment y gratitut. En vostra consciencia com en la de tots los socis del Foment, está la ferma convicció de que sense l'

ausili d' una potentia voluntat y d' una poderosa iniciativa, aquesta Associació li haguera faltat la potencia pera realisar un acte que tant de renom ha donat á la vila de Badalona. Sense la direcció d' un ilustre capdill no haguera conquistat los lloers de la simpatia y benevolensa que de totas parts han plogut sobre d' ella. Per lo tant, just es que se pretengui pagar sos digníssims mereixements, y dich pretengui, porque jamay podrá 'l Foment correspondre com se mereix al senyor Tobella, puig los beneficis dels seus afans traspasan las fitas de nostra Associació y se estenen per tots los ámbits de Catalunya, per lo tant, sense pretendre aminorar la responsabilitat de la pagesia catalana davant la valiosa personalitat del senyor Tobella, li prego se digni acceptar aquesta ofrena petita en valor material, pero que es una verdadera joya porque porta entrellassats en sí los afectes de simpatia y carinyo de la pagesia de Badalona ab la ferma y unánime voluntat de tots los socis del Foment.

Foment de la Agricultura de Badalona.

La Directiva del Foment de la Agricultura, te la honra de comunicar á vosté, que eixa Associació en la reunió general reglamentaria celebrada lo dia 26 del passat mes de Janer, acordá per unanimitat espedir á son favor lo títol de «Soci de Mérit», com ben merescut tribut á la elevada consideració y profundo agraïment, que s' ha conquistat ab sos mereixements devant la pagesia catalana, y ab sa indomable energia en dotar al Foment de tots los elements aptes á fer de dita Societat, una institució de primer ordre, á fi d' emprendre potentia y vigorosa la brillant misió que s' ha imposat, que no es altre, que la defensa y progrés dels interessos de la Agricultura,

Eixa Directiva en la certitut de mereixer de vosté l' especial favor d' acceptar lo mencionat títol, compleix ab un sagrat deber, que te la doble significació de pagar un deute d' agraïment y enaltir las envejables cualitats que evaloran sa modesta personalitat.

Deu guardi á vosté molts anys.

Badalona 5 de Febrer de 1890.—Per O. de la D. Lo Secretari, *Martí Pujol*.

Sr. D. Francisco X. Tobella y Argila.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, MOLAS, 31.-BARCELONA